

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Conciliorvm Omnivm Generalivm Et Provincialivm Collectio Regia

Ab anno DLXXVII. ad annum DXC.

Parisiis, 1644

Canones.

urn:nbn:de:hbz:466:1-15221

XIV. *Vt qui sortilegos consulunt
excommunicentur, & pecunia
multentur: qui vero sortes fa-
ciunt, venundentur, & precium*

pauperibus erogetur.

XV. *Vt quinta feria, nisi aliqua fe-
stiuitas in eam incidat, feriari &
cessare non liceat.*

ANNO
CHRISTI
589.

P R Æ F A T I O.

IN nomine Domini nostri Iesu Christi. Anno feliciter quarto regni domini nostri gloriosissimi Reccaredi regis, Narbonæ, Migerius, Sedatius, Benenatus, Boetius, Pelagius, Tigridius, Agrippinus, & Sergius, episcopi Gallia prouinciæ, Concilia sanctorum antiquorum patrum, vel decreta obseruare cum Dei timore cupientes, nos in vrbe Narbona, secundum quod sancta Synodus per ordinationem gloriosissimi domini nostri Reccaredi regis in vrbe Toletana definiuit, die Kalendarum Nouembris Deo auspice in vnum conuenimus, & aliquanta, quæ iuste & pie sunt edita, & per patrocinationis potestatem non supplebantur, ad memoriam nunc temporibus Domini nostri sub præfationibus deducentes recapitulare fecimus: & quæ pro regula, & fidei catholicæ disciplina adhuc visa sunt, communi tractatu elegimus conscribenda, & Canonibus definiuimus adiungenda: quæ tenore capitulorum subsequenter euidenti iure declarantur.

C A N O N E S.

I.

Hoc regulariter definitum est, vt nullus clericorum vestimenta purpurea induat, quæ ad iactantiam pertinent mundialem, non ad religiosam dignitatem; vt sicut est deuotio in mente, ita & ostendatur in corpore: quia purpura maxime laicorum potestate præditi debetur, non religiosi. Quod si quis non obseruauerit, velut transgressorem legis coercendum.

II.

Hoc itaque definitum est, vt in psallendis ordini-

bus per quemque psalmum gloria dicatur omnipotenti Deo : per maiores vero psalmos, prout fuerint prolixius, pausationes fiant, & per quamque pausationem gloria trinitatis Domino decantetur.

III.

Nam & hoc secundum priscorum censuram Canonum finitum, vt nullus clericus, subdiaconus, diaconus, vel presbyter in plateis resideat : certe nec in plateis stare, & fabulis diuersis commisceri. Quod si quis facere præsumpserit, repellendum omnino ab officio, & execrandum, si non emendauerit, & a communione & ab officio priuetur.

IV.

Vt omnis homo, tam ingenuus, quam seruus, Gothus, Romanus, Syrus, Græcus, vel Iudæus, die dominico nullam operam faciant, nec boues iungantur, excepto si in mutando necessitas iucubuerit. Quod si quisquam præsumpserit facere, si ingenuus est, det comiti ciuitatis solidos sex ; si seruus, centum flagella suscipiat.

V.

Secundum Concilium Nicænum sanctissimum Conciliabula vel coniurationes non fiant clericorum, quæ sub patrocinio solebant fieri laicorum. Nec vnusquisque de inferiore gradu seniore sibi elatus aut increpet aut iniuriet. Quod si quis prætermisso tam iustæ censuræ ordine ausus fuerit facere, distriktione sæuissima corrigatur, vt sub poenitentiae nomine vitia recedant : id est anno vno in monasterio sciat abiicere superbiam vnde inflatur, quod est diabolus ; & addiscat humiliationē Christi,

quia per ipsam mortem gustare dignatus est.

VI.

Secundum Concilia priscorum orthodoxorum decreuit fraternitas, vt quicumque fuerit culpabilis inuentus clericus; aut honoratus de ciuitate, & ad monasterium fuerit deputatus, sic abba qui est præfectus cum illo qui dirigitur agat, sicut ab episcopo manifesta correctione fuerit ordinatum. Ali-ter si abba facere elegerit, pro correctione tempus aliquod suspendatur: quia ob hanc causam dirigitur, vt emendetur, non passim ferculis diuersis saturetur.

VII.

Quicumque clericorum a maximo vsque ad in-
fra contra sanctæ ecclesiæ vtilitatem agere, tracta-
re, vel conari fuerit repertus, merito deiiciatur, qui
fidem seruare minime cognoscitur.

VIII.

Quicumque clericus, subdiaconus, diaconus,
presbyter, sine conscientia episcopi aliquid de pos-
sessionibus, vel de domo ecclesiæ tulerit, aut frau-
dem fecerit, non solum cum omni dedecore con-
strictus restituat quod fecerit, sed etiam non debet
ibi in ecclesia esse, vbi fraudem visus est operasse:
duobus iaceat sub pœnitentia annis, & cum defle-
uerit factum, reuertatur ad officium.

IX.

Hoc ante omnia decretum est, vt Iudæis non li-
ceat corpus defuncti deducere psallendo; sed vt eo-
rum habuit mos & consuetudo antiqua, corpus de-
ducant & deponant. Quod si aliter facere præsum-
pserint, inferant comiti ciuitatis vncias sex.

ANNO
CHRISTI
189.

X.

Hoc maxime definitum est, vt nullus audeat clericorum ordinationem sui episcopi contemnere; sed vbi ordinatus fuerit, ambulare debeat cum gratia & obedientia, & quæ iniuncta fuerint agere. Quod si sub cothurno superbiæ neglexerit implere, non solum a stipendio, sed vno anno a communione priuetur.

XI.

Amodo nulli liceat episcoporum ordinare diaconum, aut presbyterum literas ignorantem: sed si qui ordinati fuerint, cogantur discere. Qui vero diaconus aut presbyter fuerit literis ineruditus, & desidiose legere vel implere officium distulerit, & in ecclesia ad omnia utilis non fuerit, ab stipendio reiiciendum, & inclinandum, quoadusque curuatus impleat & defendat, quod esse cognoscitur. Ad quid erit in ecclesia Dei, si non fuerit ad legendum exercitatus? Et si perseuerauerit desidiose, & non vult proficere, mittatur in monasterio, quia non potest ædificare populum.

XII.

Hæc maxime pro Dei timore, & modo disciplinæ canonicæ, elegimus custodienda vel tenenda, vt dum Missa celebratur, nullus presbyter, aut diaconus, absque aliqua infirmitate, dum Missa perficitur, egredi de altario audeat. Nec diaconus, aut subdiaconus certe, vel lector, antequam Missa consummetur, alba se præsumat exuere. Quod si quisquam non impleuerit constitutum, presbyteri increpentur vt redeant, diaconos & execrandos, & sti-

T iij

XIII.

Hoc regulariter secundum priorum statuta Canonum finitum est, vt tam subdiaconus quam ostiarius, & reliqui, seruitium sanctæ ecclesiæ consuetum absque vlla desidia impleant, & senioribus' vela ad ostia subleuent. Qui contempserit facere & adimplere, subdiaconos verbis corripiendos, & si non emendauerint, stipendio priuandos, reliquos flagris coercendos.

XIV.

Hoc itaque propter ampliandam fidei catholicæ disciplinam elegimus definiendum vel tenendum; vt si qui viri ac mulieres diuinatores, quos dicunt esse caragios atque forticularios, in cuiuscunque domo Gothi, Romani, Syri, Græci, vel Iudæi, fuerint inuenti, aut quis ausus fuerit amodo in eorum vana carmina interrogare, & non publice hoc voluerit annuntiare; pro hoc quod præsumpsit, non solum ab ecclesia suspendatur, sed etiam sex auri uncias comiti ciuitatis inferat. Illi vero qui tali iniquitate repleti sunt, & sortes, & diuinationes faciunt, & populum præuaricando seducunt, vbi inuenti vel inuentæ fuerint, seu liberi, seu serui, vel ancillæ sint, grauiissime publice fustigentur, & venundentur, & precia ipsorum pauperibus erogentur.

XV.

Ad nos peruenit quosdam de populis catholicæ fidei execrabili ritu diem quintam feriam, qui &

dicatur Iouis, multos excolere, & operationem non facere. Quam rem pro Dei timore execrantes & blasphemantes, quicumque ab hac die, præter festiuitates in eo die venientes, ausus vel ausa fuerit vacare, & operam non facere, si ingenuus est aut ingenua, de ecclesia repellendus, & sub pœnitentia mittendus anno vno, & eleemosyna & fletu satisfaciatur, vt ei Dominus ignoscat: si seruus aut ancilla fuerit, flagellis correcti domino consignentur, & vltra talia eos obseruare non permittat.

SVBSCRIPTIONES EPISCOPORVM.

Migetius in Christi nomine ecclesiæ catholicæ Narbonensis episcopus has constitutiones, secundum quod nobis cum fratribus nostris Deo conspirante placuit, relegi & subscripsi.

Sedatius in Christi nomine ecclesiæ catholicæ Biterrensis episcopus, his constitutionibus interfui & subscripsi.

Boetius in Christi nomine ecclesiæ Magalonensis episcopus, in has constitutiones interfui & subscripsi.

Pelagius in Christi nomine ecclesiæ Nemausensis episcopus, in has constitutiones interfui & subscripsi.

Tigridius in Christi nomine ecclesiæ Agathensis episcopus, in has constitutiones interfui & subscripsi.

Sergius in Christi nomine ecclesiæ Carcassonensis episcopus, in has constitutiones interfui & subscripsi.

Agrippinus de ciuitate Loteua in Christi nomine episcopus, in has constitutiones interfui & subscripsi.

NOTÆ IACOBI SIRMONTI
SOCIETATIS IESV.

¹ *Reccaredi Gothorum regis.*] Eiecti e Gallia Gothi a Clodoueo rege, compulsi in Hispaniam, prouinciæ Narbonensis oram maritimam, quæ ipsis olim a Romanis concessa fuerat, & Gothia de illorum postea nomine dicta est, in potestate sua retinuerunt, quoad tandem Caroli Martelli armis recepta Francorum regno adscita est. Hoc igitur tempore, quia in Gothorum erat imperio, Reccaredi regis nomen huic Concilio præfixum est, qui primus Hispaniæ regum ex Ariana hæresi conuersus catholicam fidem amplexus est.

² *Anno Christi 589.*] Huic enim anno congruit quartus annus Reccaredi æra 627. vt est in præfatione Concilii Toletani III. quod hoc ipso anno celebratum fuerat mense Maio. Cui & iidem, qui hic ad-